Redacţiunea, Administraţiunea şi Tipografia:
BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr 22.
Scrisori nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anunciuri:
Braşovŭ, piaţa mare Nr. 22.
Inserate mai primescŭ în Viena *Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Oto Maas), Heinrich Schalek, Alois Berndt, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg*; în Budapesta: *A. V Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner*.
Preţul inserţiunilorŭ: o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LI.

„Gazeta" iese în fie-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl.
Pentru România şi străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 francĭ, pe treĭ lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Braşovŭ:
la administraţiune, piaţa mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe treĭ lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl. Unŭ esemplaru 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ şi inserţiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 251. Braşovŭ, Lunĭ, Marţĭ 15 (27) Noemvrie 1888.

Braşovŭ, 14 Noemvre v.

„Vĕdŭ, onorată cameră, că aceea e nenorocirea nu numai a regilorŭ, ci adeseorĭ şi a naţiunilorŭ, că nu le place sĕ audă adevĕrulŭ."

Cuvintele aceste, cu carĭ deputatulŭ naţionalŭ sasŭ, Edmund Steinacker, a apostrofatŭ în dieta ungurésca pe deputaţii ungurĭ, — când aceştia, fiindŭ vorbă de cestiunea naţionalităţilorŭ, începură după obiceiu a face sgomotŭ şi a întrerupe pe vorbitorŭ cu strigările lorŭ pătimaşe de reprobare — caracterisézá de minune însemnătatea discusiunei, ce s'a încinsŭ cu ocasiunea desbaterei proiectului de lege asupra regaliilorŭ, din causa unorŭ afirmărĭ ale deputatului Busbach, carĭ nu se ţineau de obiectŭ şi se refereau la politica de maghiarisare a guvernului.

Deputatulŭ guvernamentalŭ Busbach, vorbindŭ adecă despre Budapesta şi despre importanţa oraşelorŭ, a judecatŭ chiămarea oraşelorŭ numai şi numai din punctŭ de vedere de rassă şi a disŭ, că în prima lineă misiunea Ungariei este *maghiarisarea* şi că acésta se póte sĕvĕrşi cu succesŭ numai prin mediulŭ oraşelorŭ. A constatatŭ mai departe numitulŭ deputatŭ, că de când s'a inauguratŭ opera maghiarisării în oraşe prin asilurile de copii, prin şcólele de statŭ şi prin şcólele elementare, maghiarimea se estinde în tótă ţéra şi se bucură, că maghiarisarea este acuma chiămarea elementului cetăţenescŭ. In fine a arătatŭ cu bucuriă cum s'a maghiarisatŭ Budapesta în ceĭ 20 de anĭ din urmă.

Deputatulŭ Steinaker n'a lăsatŭ sĕ trécă acéstă ocasiune spre a da lui Busbach rĕspunsulŭ cuvenitŭ. Dênsulŭ i-a mulţumitŭ înainte de tóte pentru sinceritatea cu care s'a pronunţatŭ constatândŭ, ca unŭ martorŭ clasicŭ, că adevĕrate suntŭ plângerile celorŭ din sînulŭ naţionalităţilorŭ şi că în adevĕrŭ e vorba aicĭ de practicarea în stilŭ mare şi cu multă energiă a meşteşugului maghiarisării.

Décă noi carĭ şedemŭ pe băncile aceste — dise Steinaker — susţinemŭ că statulŭ nu mĕsură cu egală mĕsură, ne totŭ veniţĭ cu pretinsele instituţiunĭ liberale şi cu legea de naţionalitate, care nu se esecută. Ei bine, acum vine deputatulŭ Busbach şi formulézá teoria acelei pracse, ce-o sêmţimŭ noi de multŭ şi contra căreia ne plângemŭ şi din deducţiunile lui resultă că acésta egală îndreptăţire nu esistă în realitate. Étă, domnilorŭ, câtŭ de multŭ predomină politica de rassă tocmai la aceia, carĭ facŭ mai mare gură cu ideia de statŭ.

Ėrĭ — adause Steinacker — curtea cu juraţĭ din Budapesta a condamnatŭ pe unŭ Românŭ pentru aceea, pentrucă a disŭ că rassa maghiară pune interesele sale peste interesele statului, séu mai bine disŭ îşĭ identifică pe deplinŭ interesele sale cu interesele statului. (Cuvintele acestea au fostŭ salutate de aprobărĭ sgomotóse din drépta şi din stânga.) Vĕ întreb acum, décă deputatulŭ Busbach nu a susţinutŭ totŭ aceea aicĭ în cameră, dér de ar dice-o şi altundeva, credŭ că n'ar întimpina în acestŭ statŭ alŭ egalei îndreptăţirĭ unŭ astfelŭ de procurorŭ, care pentru acésta sĕ'lŭ tragă la rĕspundere.

După acésta nemerită provocare la procesulŭ de pressă alŭ d-lui Albu, despre care raportâm mai josŭ, deputatulŭ Steinacker a trasŭ conclusiunea, dicêndŭ, că deórece Busbach, desvoltândŭ teoria maghiarisării, afirmă că rassa maghiară e chiămată a conduce pe celelalte şi a rêndui tóte în statŭ în numele sĕu şi după ale sale proprii interese şi că prin urmare acéstă rassă are trebuinţă sĕ fiă sprijinită de unŭ puternicŭ guvernŭ centralŭ, urmézá, că *dela împlinirea problemelorŭ statului suntŭ eschişĭ acei cetăţenĭ ai statului, carĭ nu se ţinŭ de rassa maghiară*.

Fórte corectă şi logică a fostŭ deducţiunea deputatului naţionalŭ sasŭ, dér, vorba lui, este nenorocirea Maghiarilorŭ, *că nu voescŭ sĕ audă adevĕrulŭ*. Preşedintele camerei Pechy a întreruptŭ pe Steinacker imputându-i în termenĭ aspri, că agitézá în contra Maghiarilorŭ şi că voiesce sĕ ducă în eróre pe aceia, carĭ nu cunoscŭ relaţiunile din Ungaria. Preşedintele a întrebuinţatŭ ca motivŭ frasa multŭ îmblătită, că nu esistă pe rotogolulŭ pămêntului naţiune, în sînulŭ căreia alte naţionalităţĭ s'ar bucura de mai mare libertate ca în Ungaria.

Cum rĕmâne însĕ cu maghiarisarea? La acésta n'a putută rĕspunde nimicŭ d-lŭ Pechy, după ce întréga dreptă şi stângă a aplaudatŭ aserţiunile deputatului Busbach.

Dér décă preşedintele camerei a fostŭ pătimaşŭ faţă cu deputatulŭ Steinacker, atuncĭ ministrulŭ-preşedinte Tisza l'a tractatŭ chiar cu dispreţŭ, ofensândŭ totodată pe toţĭ conducĕtorii naţionalĭ ai Saşilorŭ.

Poporulŭ săsescŭ — dise d-lŭ Tisza, — e bunŭ şi patrioticŭ, numai „nenorociţii" lui de conducĕtorĭ îlŭ facŭ sĕ se ferĕscă de a merge mână în mână cu Ungurii; dér vorŭ înceta şi aceste timpurĭ şi poporulŭ nu va asculta întotdéuna de vorbele profeţilorŭ falşĭ şi va uita încă şi numele conducĕtorilorŭ acestora!

D-lŭ Tisza a vorbitŭ ca totdéuna, când nu vrea sĕ audă adevĕrulŭ. Dér vorbele lui merită a fi esaminate mai de aprópe, ca sĕ scimŭ odată cum stămŭ cu „poporulŭ" şi cu „conducĕtorii" luĭ.

DIN AFARĂ.

„Corr. de l'Est" a primitŭ din Bruxela scirea, că *garnisónele germane din Alsaţia-Lotaringia* primescŭ dela anulŭ nou considerabile întărirĭ de trupe. Totodată se construescŭ fortificaţiunĭ nouĕ lângă Lucelles la graniţa germană-elveţiană-francesă.

Bugetulŭ imperiului germanŭ pe anulŭ 1889 prevede *construirea unei nouĕ flote de luptă*, deórece corăbiile actuale de rĕsboiu suntŭ cele mai multe învechite. E vorba de construirea a 4 corăbii cuirasate, costândŭ fiecare 9·3 milióne mărcĭ, cu totulŭ 37·2 milióne; 9 alte vase cuirasate cu câte 3·5 milióne, cu totulŭ 31·5 milióne; 7 corvete-încrucişetorĭ costândŭ tóte 38·5 milióne; 4 încrucişetorĭ costândŭ împreună 6·4 milióne; 2 aviso pentru 2 milióne, 2 vase pentru divisiunea de torpilorĭ cu 1·2 milióne. Tóte împreună vorŭ costa 116·8 milióne.

Suakimulŭ, care e apĕratŭ de generalulŭ englesŭ Greutell, *e fórte strîmtoratŭ de rebelĭ*, care l'au asediatŭ. Atâtŭ guvernulŭ englesŭ, câtŭ şi comanda supremă a trupelorŭ englese, ce ţinŭ ocupatŭ Egiptulŭ, îşĭ dau tóte silinţele ca sĕ susţină pentru Chedivulŭ acelŭ punctŭ importantŭ dela Marea Roşiă. Guvernulŭ egiptênŭ a trimisŭ trei batalióne sudaneze de 3000 de ómenĭ, ca sĕ întărescă garnisóna din Suakim, şi generalulŭ Grenfell a primitŭ şése tunurĭ Nordenfeldt ce le ceruse. Cu tóte astea, situaţiunea apĕrătorilorŭ pare a fi desperată. Rebelii, carĭ deja s'au întăritŭ cu şanţurĭ, întreţinŭ continuu foculŭ în contra oraşului şi a forturilorŭ. In nopţile din urmă, precum se anunţă din Cairo cu data 19 Noemvre n., au fostŭ aruncate în oraşŭ vr'o 24 granate. Inimiculŭ e fórte numĕrosŭ şi Chedivulŭ a cerutŭ prin Mukhtar-paşa ajutorŭ din Constantinopolŭ, provocândŭ pe Pórtă sĕ ia asurpra'şĭ apĕrarea Suakimului, căcĭ altfelŭ orĭ trebue sĕ predea acestŭ punctŭ, orĭ sĕ-lŭ cedeze altei puterĭ. Se crede că guvernulŭ englesŭ voesce să facă pe Pórtă a renunţa, la Suakim, pentru-ca sĕ ofere apoi Italiei posibilitatea, d'a câştiga unŭ alŭ doilea punctŭ la Marea Roşiă. Se pare că Pórta nu e înclinată se renunţe la Suakim şi în Constantinopolŭ se crede, că décă Chedivulŭ nu e'n stare sĕ susţină acestŭ punctŭ, Sultanulŭ s'ar puté decide în cele din urmă sĕ trimétă trupe din Arabia la Suakim.

„Kurjer Lwowski" raportézá, că generalulŭ Gurko a datŭ ordinŭ, ca în *Polonia rusésca* fără amânare sĕ se repareze şi dirégă căile şi podurile. In scopulŭ acesta s'a asiguratŭ o sumă mai mare de banĭ.

Moştenitorulŭ de tronŭ alŭ Rusiei întorcêndu-se din Copenhaga către casă, a trecutŭ prin Berlinŭ. Impĕratulŭ Vilhelm, care l'a întêmpinatŭ la gară împreună cu prinţulŭ Enricŭ şi cu corpulŭ generalilorŭ, a distinsŭ pe marele prinţŭ printr'o primire extraordinară. L'a însoţitŭ până în palatulŭ ambasadei rusescĭ şi a luatŭ parte la cina dată de ambasadă, înainte ca moştenitorulŭ de tronŭ rusescŭ sĕ-lŭ fi cercetatŭ.

Procesulŭ de pressă

alŭ fóiei „Romänische Revue" în a doua ediţiune.

Scimŭ, că procesulŭ de pressă alŭ fóiei „Romänische Revue", în urma căruia curtea cu juraţĭ din Aradŭ a condamnatŭ pe d-lŭ *Stefanŭ Albu*, ca autorŭ alŭ articulilorŭ încriminaţĭ, la unŭ anŭ închisóre de statŭ şi 500 fl. amendă, în urma apelaţiunei s'a anulatŭ, urmândŭ a se pertracta a doua óră înaintea curţii cu juraţĭ din Budapesta. Acéstă a două pertractare s'a ţinutŭ în diua de 22 Noemvrie şi despre decursulŭ ei publicămŭ, după „Egyetértés", următorulŭ raportŭ:

Judecătoria de pressă a fostŭ compusă din domnii Franciscŭ *Szekacs* ca preşedinte, Bela *Rudnyanszky* şi Iosifŭ *Kalosy*, ca votanţĭ. Acusaţiunea a susţinut'o subprocurorulŭ r. Alexiu *Gozsdu*, ér apĕrătorŭ alŭ acusatului a fostŭ Coriolanŭ *Brediceanu*, advocatŭ în Lugoşŭ.

Inainte de constituirea juriului, apĕrătorulŭ a declaratŭ, că are încredere în juraţii din Budapesta şi de aceea nu vrea sĕ 'şĭ întrebuinţeze dreptulŭ escepţionărei. S'au trasŭ apoi la sorţĭ juraţii şi s'a constituitŭ juriulŭ în modulŭ următorŭ: Juraţĭ ordinarĭ: Boncza Miklos, Brazay Kalman, Buzik Andras, Hoff Ferencz, Weinberger Gusztav, Halász Ferencz, Kanczer Kalman, Hindy Kalman, Totis Andor, Megyeri Krauss Lajos, Ghyczey Lajos, Emmerling Vilmos; juraţĭ suplenţĭ: Huzella Elek, Freiberger Pal.

După acésta acusatulŭ Stefanŭ *Albu* rĕspunde la întrebările preşedintelui, că e căsĕtoritŭ, e de 41 anĭ, n'a fostŭ niciodată pedepsitŭ pentru delictŭ de pressă şi declară, că elŭ este autorulŭ articulilorŭ incriminaţĭ.

Se cetesce actulŭ de acusare alŭ procuraturei reg. prin care se incriminézá doi articulĭ apăruţĭ în „Romänische Revue" din Reşiţa sub titlulŭ: „Situaţiunea Românilorŭ în Ungaria şi Transilvania", şi „Biserica gr. or. în Ungaria şi Transilvania". In pasagiele incriminate (pe carĭ le-amŭ comunicatŭ cetitorilorŭ fóiei nóstre cu ocasiunea pertractărei din Aradŭ) se afirmă, că Maghiarimea persecută pe Românĭ, îĭ delătură din funcţiunĭ şi că li-a luatŭ chiar şi posibilitatea de a'şĭ căuta satisfacţiune pe calea legei pentru vătĕmările ce li-se facŭ; în fine acusă pe Maghiarĭ, că împedecă desvoltarea bisericei gr. or.

Acusatulŭ cere cuvêntŭ. Elŭ declară, că a fostŭ fórte surprinsŭ, când s'a pomenitŭ că se intentézá contra lui procesŭ de pressă pentru agitare. Declară serbătoresce, că niciodată în viéţa lui n'a avutŭ intenţiunea sĕ aţîţe pe compatrioţii lui contra Maghiarilorŭ. Singura intenţiune, ce a avut'o, a fostŭ, ca sĕ critice greşita politică de naţionalitate a guvernului.

Se cetescŭ apoi ambii articulĭ încriminaţĭ în traducere maghiară, după care urmézá pledoarele:

Gozsdu Elek, subprocurorŭ r. dise:

Décă privimŭ statistica proceselorŭ nóstre politice de pressă, fără îndoială ne pare bătĕtorŭ la ochĭ, că procesele de pressă intentate pentru agitaţiunĭ contra naţionalităţilorŭ stau în legătură cu disposiţiunea politică europénă, sunt nesce adevĕrate termometre ale iclinaţiunilorŭ rĕsboinice, séu pacĭnice. In an. 1870, când Ruşii, sub firma eliberărei creştinilorŭ, s'au resculatŭ contra Turciei, în Ungaria au rĕsăritŭ ca şi bureţii procesele intentate pentru agitaţiunĭ de naţionalitate, şi totŭ asemenea s'a întêmplat şi în anii din urmă, când Rusia érăşĭ a început sĕ zăngănéscă sabia. Naţionalităţile érăşĭ au începutŭ sĕ vorbéscă despre persecuţiune, despre tira-

nisări, amăgitorii érăşî aţîţă pe poporulŭ credulŭ.

Nu este greu a afla causa pentru ce se întêmplă astfelŭ; sgomotulŭ turburărilorŭ, chaosulŭ politicŭ totdéuna este în avantagiulŭ agitatorului naţionalităţilorŭ. Acésta o arată casulŭ cu Horia-Cloşca, o arată casulŭ cu Avramŭ Iancu, care din întêmplare a fostŭ unŭ agitatorŭ de bună credinţă şi se făcŭ martirŭ. Şi acum încă, fiind-că în Europa se arătau presemnele unorŭ turburărî, şi póte că şi astădî se mai arată încă, agitatorii fără sufletŭ îşî ridicară capulŭ, şi când cu gură sângerătóre, când în modŭ absurdŭ, strigă în lumea mare, că Maghiarii 'i asuprescŭ, ducŭ la sapă de lemnŭ naţionalităţile şi le tiraniséză.

Astfelŭ a făcutŭ şi Stefanŭ Albu şi din asta causă a ajunsŭ sĕ stea astădî pe banca acusaţilorŭ. Şi acusatulŭ a vorbitŭ de asuprire, de tiranisare, şi o basă a atacurilorŭ sale este aceea, că poporulŭ românŭ este sĕracŭ şi astfelŭ nu este în stare a corespunde cerinţelor naţionale. Acéstă miseriă însĕ îşî are istoria sa, despre care, vedî bine, acusatulŭ tace înfundatŭ.

Când ţinuturile de médădi, în urma infinitelorŭ rĕsbóie, se pustiiră, şi astfelŭ voiră sĕ le împoporeze cu colonî, Românii n'au voitŭ sĕ priméscă sarcinele urbariale, poporulŭ păstorŭ n'a voitŭ sĕ se cobóre dela munte pe pământulŭ bogatŭ alŭ Ţĕrei de josŭ, şi astfeliu s'a simţitŭ necesitatea de a se colonisa pămênturile cele bogate cu Germanî. Sêrbii n'au făcutŭ aşa şi de aceea astădî suntŭ bogaţî; poporulŭ românŭ a rĕmas sĕracŭ, dér elŭ pórtă vina pentru acésta. Acusatulŭ puţinŭ se cugetă la asta şi pune vina pe Maghiarî.

Altă armă a lui Albu contra Maghiarimei este cestiunea educaţiunei poporului. Şi acéstă cestiune îşî are istoria ei. Baronulŭ Iosifŭ Eötvös, agerulŭ ministru alŭ instrucţiunei publice, a deosebitŭ, a despărţitŭ scólile comunale de scólile confesionale séu ale naţionalităţilorŭ. Românii, se înţelege, s'au alăturatŭ la aceste din urmă. Fără 'ndoiélă, că nivelulŭ de inteligenţă alŭ scólelorŭ comunale stă pe o tréptă multŭ mai înnaltă, decâtŭ cela alŭ scólelorŭ naţionalităţilorŭ, carî suntŭ confesionale, — esceptiune făcêndŭ scólele reformate şi evangelice — Românilorŭ însĕ li-a stătŭ în putere, ca sĕ aibă scolî comunale, dér nu li-au trebuitŭ, şi de aceea se plângŭ acum, că statulŭ nu le dă ajutóre, nu-i sprijinesce. Dér óre o face acéstă statulŭ cu altfelŭ de scóle confesionale? Scólele confesionale ale protestanţilorŭ, ale reformaţilorŭ, ale evreilorŭ primescŭ óre ajutorŭ dela statŭ? Pentru aceea însĕ acestea nu se vaeră şi nu-şî facŭ pretensiunî, nu înjură, nu calumniază Maghiarimea şi statulŭ maghiarŭ.

A treia armă a acusatului este biserica. Românii, ca orî care poporŭ, care nu are nicî cultură, nicî literatură, nicî artă, se alipescŭ cu fanatismŭ la religiune; acésta suplinesce la ei trebuinţele sciinţei, literaturei şi ale artei. Şi acum se ivesce unŭ omŭ ca Stefanŭ Albu, care ne'ncetatŭ strigă: Uite acolo, tu poporŭ sĕracŭ şi amărîtŭ, Ungurulŭ voesce sĕ'ţî răpéscă acestŭ unicŭ tesaurŭ alŭ tĕu, totŭ ce ai tu: biserica ta. Pe când, décă acusatulŭ n'ar avé réua voinţă, ar puté spune Românului, că lucrulŭ stă tocmai dea'ndóselea. In secululŭ trecutŭ Românii au fostŭ sclavii Sêrbilorŭ, Sêrbii li-au subjugatŭ biserica, li-au subjugatŭ naţionalitatea. In decursulŭ erei ungurescî însĕ au căpĕtatŭ episcopii autonóme, şi-au despărţitŭ biserica de biserica sêrbéscă, de care a fostŭ subjugată. Pentru aceea însĕ acusatulŭ strigă în lumea mare, că Maghiarimea le subjugă biserica şi naţionalitatea.

Bătătóre la ochî este împrejurarea, că acusatulŭ şi-a scrisŭ espectorările sale agitatóre în limba germană; şi acésta îşî are însĕmnătatea sa. In Ungaria se află unŭ milionŭ şi jumĕtate de Românî şi mare parte din acestia nu sciu nemţesce, nu s'au obicînuitŭ a cetî diare. Nicî n'au fostŭ menitî pentru aceştia articulii de mai susŭ, ci scopulŭ scrieerlorŭ a fostŭ duplu: Au servitŭ ca îndemnare agitatorilorŭ-filialî, carî agitéză prin scolî, prin vestitulŭ gimnasiu dela Beiuşŭ, pe la ospeţe şi pe la banchete, şi carî din aceştî articulî şi-au scosŭ materialulŭ potrivitŭ. Acesta este unulŭ din păgubitórele scopurî ale articulilorŭ încriminaţî; alŭ doilea scopŭ însĕ este acela, de a compromite Ungaria înaintea străinilorŭ dinafară. „Rumänische Revue“ este scrisă în coloritŭ scientificŭ, şi astfeliu se vede a fi unŭ instrumentŭ potrivitŭ pentru a da nascere unei părerî stângace despre noi înaintea celorŭ din afară, sĕ-i predispună rĕu faţă cu Ungaria, sĕ-i facă sĕ crédă, că noi suntemŭ tiranî, călcătorî de drepturî. Acésta este mai multŭ, decâtŭ se póte suferi. Ungaria este tolerantă faţă cu naţionalităţile, numai în cele mai rarî casurî citéză pe agitatorŭ înaintea judecătoriei, pe când alte popóre nu lasă ne'ntrebuinţatŭ acestŭ mijlocŭ. Albu însĕ a trecutŭ peste marginea, până unde se estinde infinita nóstră paciinţă. Elŭ a comisŭ mare pĕcatŭ contra unicei legî de pressă a lui Franciscŭ Deak, care dice: Nu minţi! Albu a calumniatŭ, a susţinutŭ neadevĕrurî, şi cu minciunile lui, care-ţî turbură sângele, a agitatŭ contra naţionalităţii maghiare; de aceea curtea cu juraţî sĕ pronunţe în contra lui verdictulŭ de vinovatŭ. (Va urma).

*

După procurorulŭ a vorbitŭ apĕrătorulŭ Brediceanu. A urmatŭ apoi o replică a procurorului, în urma căreia preşedintele a făcutŭ resumatulŭ. După acésta s'a retrasŭ juriulŭ şi după $^1/_2$ óră s'a enunţatŭ verdictulŭ. Pentru articululŭ de întâi, Stefanŭ Albu a fostŭ declaratŭ vinovatŭ cu 7 voturî contra 5, ér pentru articululŭ alŭ 2-lea, privitorŭ la biserica gr. or. a fostŭ achitatŭ cu 8 voturî contra 4. In urma acésta tribunalulŭ a condamnatŭ pe Stefanŭ Albu la 3 lunî închisóre de statŭ şi 300 fl. amendă, precum şi la purtarea speselorŭ procesului.

Acusatulŭ n'a insinuatŭ recursŭ şi a fostŭ imediatŭ predatŭ procuraturei r.

Constituirea noului ministerŭ românŭ.

In urma alegerei biurourilorŭ camerei şi senatului, cabinetulŭ dela 22 Martie şi-a depusŭ demisiunea. Conformŭ usurilorŭ constituţionale, Regele a chematŭ pe d. Lascarŭ Catargiu, preşedintele camerei, şi pe d. generalŭ Ionŭ E. Florescu, preşedintele senatului, spre a se sfătui. După acésta Regele a însărcinatŭ pe d. Teodorŭ Rosetti cu compunerea noului ministerŭ în acordŭ cu dorinţele esprimate de majorităţile ambelorŭ camere. Noulŭ ministerŭ s'a constituitŭ în modulŭ următorŭ:

Teodorŭ Rosetti, preşedinte alŭ consiliului şi ministru fără portofoliu;

G. Vernescu, ministru de justiţie;

P. Carpŭ, ministru de esterne;

Principele Al. Stirbei, ministru de interne;

Generalŭ G. Manu, ministru de rĕsboiu;

Menelasŭ Ghermanŭ, ministru de finanţe;

Al. Lahovari, ministru al domeniilorŭ;

T. L. Maiorescu, ministru alŭ cultelorŭ şi instrucţiunii publice.

Al. Marghilomanŭ, ministru alŭ lucrărilorŭ publice.

Noulŭ ministerŭ a şi depus jurĕmêntulŭ. Cu chipulŭ acesta, dice „România“, organulŭ D-lorŭ Catargiu-Vernescu, o împăcare deplină şi o înţelegere perfectă s'a făcut între diferitele nuanţe, carî compunŭ majorităţile parlamentului. Noulŭ ministerŭ este eşitŭ din sînulŭ Camerelorŭ, şi este prin urmare expresiunea cea mai proprie a majorităţilorŭ. Elŭ este ultima voinţă manifestată de întréga ţéră prin alegerile din Octomvre. Acestŭ ministerŭ, ajutatŭ de nisce majorităţî puternice, şi carî sciu ce voiescŭ şi ce gândescŭ, este menitŭ a vindeca ranele trecutului şi a ne asigura unŭ viitorŭ mai bunŭ.

*

Nicî-odată atâtea capacităţî nu s'au vĕdut adunate la unŭ locŭ, „scrie „Epoca“. Suntŭ în acestŭ cabinetŭ atâţa bărbaţî eminenţî, atâţia oratorî, încâtŭ s'arŭ puté da acestui ministerŭ denumirea ce sĕ dăduse, de altmintrelea pe nedreptŭ, cabinetului lui Gambetta, „Marele Ministerŭ“. Ceea ce însĕ ne face sĕ salutămŭ mai alesŭ cu o deosebită bucuriă constituirea cabinetului actualŭ, este că vedemŭ sĕvîrşită în acestŭ ministerŭ unirea tuturorŭ nuanţelorŭ partidului conservatorŭ.

In fine, prin înţelegerea, care s'a stabilitŭ, se pune capĕtŭ frământărilorŭ parlamentare, la care asistămŭ de mai multe dile, intrigelorŭ de culóre, pe care le întreţineau şi le alimentau cu dibăciă rafinată toţî adversarii noştrî. Adî guvernulŭ e sigurŭ de o imensă majoritate, atâtŭ în Cameră, câtŭ şi în senatŭ. Astfelŭ îndeplinirea aranjamentelor luate de noi către ţéră, realisarea reformelorŭ făgăduite suntŭ asigurate. Mai multŭ. Valórea bărbaţilorŭ, carî compunŭ actualulŭ cabinetŭ, este o garanţiă, că reformele proiectate vorŭ fi sĕvârşite în astfelŭ de condiţiunî, în câtŭ ele vorŭ fi utile ţĕrii şi bine-cuvêntate de naţiunea întrégă.

Pentru ţéră, sĕ deschide adî o eră de legalitate, de cinste, de reforme şi de progresŭ. Pentru partidulŭ conservatorŭ începe o periodă de glorie şi de strălucire. Partidulŭ conservatorŭ şi ţéra întrégă vor saluta cu bucuriă noulŭ ministerŭ, ca unŭ semnŭ de fericire pentru ţéră, după 12 anî de jale şi de suferinţe.

*

Rĕmâne acum sĕ vedemŭ, până unde acéstă înţelegere séu împăcare de faptŭ, va fi şi o *înţelegere séu împăcare morală* între junimiştî şi liberalî-conservatorî, dice „Românulŭ“. Până atuncî nu ne putemŭ oprî d'a spune, de pe acum, care este părerea nóstră asupra situaţiunei şi cum vedemŭ noi lucrurile în viitorŭ.

Orî-ce s'ar dice şi orî cum s'ar privi lucrurile, junimiştii ca şi liberalii-conservatorî *nu potŭ sĕ fie mulţămiţî de resultatulŭ negocierilorŭ lorŭ*. Şi acésta este lesne de înţelesŭ, décă ne dămŭ sémă de cele urmate până acum de o parte şi de alta şi de împregiurările în carî s'a făcutŭ înţelegerea dintre dênşii.

Şi unii şi alţii au — cum se dice — altŭ ceva pe sufletŭ şi altfelŭ cugetă asupra situaţiunei, căcî şi unii şi alţii suntŭ nutriţî de alte simţĕminte şi au pornirî cu totulŭ diferite. Dér erau nevoiţî sĕ s'apropie şi sĕ'şî dea mâna pentru a trece momentele de crisă, rĕmânêndŭ în urmă sĕ'şî netedéscă fie-care calea cum ar crede mai bine pentru a'şî ajunge scopulŭ.

Etă cum se esplică înţelegerea făcută, de a cărei trăinicia avemŭ destule cuvinte sĕ ne îndoimŭ. Aliaţii de erî, intrândŭ adî în guvernŭ, au sĕ aibă rolulŭ lorŭ în gospodăria guvernamentală, şi acéstă gospodăriă nu póte sĕ mérgă când unulŭ va trage într'o parte şi altulŭ înta'alta. Amŭ mai vĕdutŭ noi însoţirî de fel lŭ acesta şi scimŭ, care li-a fostŭ traiulŭ şi ce s'a alesŭ până în cele din urmă de tótă gospodăria lorŭ. Fiăcare a căutatŭ la începutŭ sĕ facă, cum dice Francesulŭ, „bonne mine à mauvais jeu“, până ce i-a venitŭ momentulŭ oportunŭ pentru a cere divorţulŭ şi a rupe ast-felŭ orî-ce însoţire politică.

Vomŭ vedé ce are sĕ se întêmple mai târdiu cu gospodăria guvernamentală, prin însoţirea junimiştilorŭ cu liberalii-conservatoî; cum are sĕ le fie traiulŭ şi cine va cere divorţulŭ!

*

Junimiştii vrĕu sĕ inaugureze o eră nouă, scrie *„Democraţia“*... Ei publicară o seriă de proiecte de legî cu gândŭ sĕ deie o faţă mai spălată conservatismului ruginitŭ, incapabilŭ de a concepe o ideă nouă, incapabilŭ de a simţi adevĕratele nevoi sociale şi de a căta soluţiunea lorŭ. Conservatorii rĕspunseră printr'unŭ manifestŭ stupidŭ, care nega întréga tendinţă a proiectelorŭ junimiste. Şi cu tóte aceste junimiştî şi conservatorî se presentau mână în mână înaintea alegĕtorilorŭ.

Guvernulŭ junimistŭ a combătutŭ cu furiă partidulŭ liberalŭ în alegerî. Numai fórte puţinî liberalî s'au străcuratŭ în cameră şi senatŭ....

Conservatorii nu s'au esplicatŭ în deajunsŭ înaintea alegĕtorilorŭ, junimiştii nu au esplicatŭ alegĕtorilorŭ de ce sprijină ei pe conservatorî, destrea guvernamentală, ca totdéuna s'a feritŭ de a se esplica. In acéstă zăpăcélă guvernulŭ junimistŭ a storsŭ o majoritate însemnată din alegerî. Cu tóte acestea, abia adunate corpurile legiuitóre, junimiştii s'au găsitŭ în minoritate şi în senatŭ şi în cameră.

*

Părerile fóiei guvernului *„România Liberă“* şi ale fóiei d-lui Dumitru Brătianu *„Naţiunea“* nu le-amŭ putută reproduce, din causă că amêndouĕ aceste diare nu ni-se dau afară, fiindu-le detrasŭ debitulŭ postalŭ.

SCIRILE DILEI.

Dómnele române din Budapesta, pĕtrunse de recunoscinţă pentru marea apĕrătóre a drepturilor femeei şi ilustra literată *Dora d'Istria*, de curênd repausată, au adresatŭ contelui Gubernatis, amicului din Florenţa alŭ principesei Elena Ghica-Masalsky următórea telegramă:

Contelui de Gubernatis

Florenţa.

Cu pietate depunemŭ lacrimele şi recunoscinţa nóstră pe mormêntulŭ ilustrei Dora d'Istria, care a fostŭ gloria şi apĕrătórea femeei

Pentru damele române din Budapesta

Constanţia de Dunca Schiau.

**

Institutulŭ de pensiunî alŭ căilorŭ ferate ale statului are intenţiunea sĕ construéscă în Clujŭ unŭ palatŭ şi a îmbiatŭ decî pe *direcţiunea poştală şi telegrafică din Sibiiu* sĕ închirieze localŭ în acelŭ palatŭ, ce i-lŭ va pune la disposiţiune, bine întocmitŭ, încă în tómna anului 1889.

**

Ca sĕ aibă cetitorii noştri o ideiă clară despre gruparea partidelorŭ în *camera română*, le dămŭ următórele amĕrunte: Din numĕrulŭ totalŭ de 183 deputaţî, ce compunŭ camera, scădêndŭ 11 locurî vacante (10 prin duple alegerî şi 1 prin invalidare), rĕmânŭ 172 scaune ocupate. La alegerea preşedintelui camerei au fostŭ de faţă 167 deputaţî: 40 au votatŭ pentru d-lŭ Dumitru Brătianu, candidatulŭ oposiţiei liberale; 105 pentru candidatulŭ conservatorŭ Lascarŭ Catargiu; guvernulŭ nefiindŭ sigurŭ de succesŭ, n'a pusŭ candidatŭ; bilete albe au fostŭ 14, ale junimiştilorŭ purî, cum dice „Telegrafulŭ“. La alegerea vicepreşedinţilorŭ au fostŭ de faţă 166 deputaţî: 129 au votatŭ pentru conservatorulŭ Ilariu Isvoranu pe tóte listele, 92 pentru junimistulŭ V. Pogor pe lista junimistă (guvern.), 84 pentru liberalulŭ Gr. Cozadini pe lista liberală şi conservatóre, 83 pentru conservatorulŭ generalulŭ Manu pe lista liberală şi conservatóre. Din acestŭ resultatŭ se vede, dice „Telegrafulŭ“, că guvernulŭ faţă cu elementele oposante, din 166 votanţî n'a întrunitŭ decâtŭ 93 voturî, adecă 9 voturî mai multŭ decâtŭ maioritatea legală. Conservatorii purî, ajutaţî de mare parte din liberalî, n'au întrunitŭ pentru celŭ mai agreatŭ membru alŭ lorŭ, generalulŭ Manu, decâtŭ 83 voturî, adecă jumĕtate din numĕrulŭ votanţilorŭ.

**

Simon Frühm din Iadŭ se vede că a rĕmnitŭ la laurii „patrioticĭ“ kulturegyletescĭ. A intervenitŭ adecă pentru înfiinţarea unei scóle unguresci de statŭ în acéstă comună. Petiţiunea a înapoiat'o comitetulŭ administrativŭ alŭ comit. Bistriţa la oficiulŭ comunalŭ, ca sĕ o 'ntregéscă şi sĕ'şĭ dea părerea. Scivorŭ Românii sĕ dea rĕspunsulŭ cuvenitŭ celorŭ carĭ voescŭ a'i maghiarisa? Credemŭ că da.

***

In comitatulŭ Albei de josŭ, precum scrie „Pesti Naplo“, au fostŭ suspendaţĭ din postŭ notarii de cercŭ din Spelanca şi Secacĭ-Presaca pentru manipulare fraudulósă cu banii de dare.

***

In *Boroşîneulŭ mare*, comit. Treiscaune, e de ocupatŭ postulŭ de magistru poştalŭ, pe lângă o cauţiune de 100 fl. Léfa anuală e 150 fl., cheltuelĭ de cancelaria 40 fl., cheltuelĭ de înmânare 24 fl. şi pentru espedare o sumă ce se va hotărî ulteriorŭ. Petiţiunile se adreséză până la 6 Decemvre n. la direcţiunea postală din Sibiiu.

***

Lucrările dela *fortificaţiile Bucurescilorŭ* urméză cu mare activitate. Pentru momentŭ se aşéḑă tunurile Krupp.

***

In ḑiarulŭ sêrbŭ „Zastava“ a apărutŭ unŭ nou articolŭ asupra vieţei literare a augustei scriitóre *Carmen Sylva*.

Causa parochielorŭ mixte române-sêrbe.

Aradŭ, 12/24 nov. 1888,

Când cu despărţirea ierarchică a Românilorŭ ortodocşĭ de cătră coreligionarii sêrbĭ, s'a datŭ peste o pedecă: comunele mixte. Delegaţiunile ambelorŭ congrese s'au înţelesŭ, ca în acelea sĕ se încerce o împăcare pe cale amică, éră unde n'ar succede, acolo sĕ urmeze calea procesului pentru despărţire.

Maiestatea Sa s'a înduratŭ a delega, pentru atarĭ procese, tribunalulŭ reg. din Budapesta, cu însărcinarea, că procesele acelea au sĕ se trateze afară de seriă şi scutite de timbru.

Se duseră douĕ-ḑecĭ de anĭ dela înfiinţarea mitropoliei române ort. dér Românii, din comunele mixte, în carĭ n'a succesŭ împăcarea amică, rĕmaseră totŭ sub Sêrbĭ, că deşi aveamŭ acum unŭ tribunalŭ delegatŭ, legiştii nostri, până a nu începe procesulŭ, socotiau sĕ se înţelégă bine asupra cestiunilorŭ prealabile: cui compete actoratulŭ? contra cui sĕ se îndrepte acţiunea? carĭ obiecte şi lucrărĭ vinŭ sub împărţire? dintre speciele de procedură civilă care sĕ se aplice aicĭ?

Aceste întrebărĭ suntŭ acum resolvate din incidentulŭ procesului primŭ de astă natură, ce l'a avutŭ comuna *Chinesŭ* (Knez) din comitatulŭ Temişului. Alăturându-vĕ aicĭ sentinţa finală ce aduse Curia reg., dorimŭ prin acésta sĕ spunemŭ legiştilorŭ noştri şi fraţilorŭ din comunele mixte, că étă calea, modulŭ şi formulariulŭ, acum puteţĭ procede la despărţire şi eliberare.

Importanţa acestui actŭ va fi deplinŭ înţĕlésă, décă vomŭ spune onoraţilorŭ cetitorĭ, că mai suntŭ peste 50.000 de Românĭ sub ierarchia sêrbéscă, ceea ce va sĕ ḑică, nu numai cu numĕrulŭ, dér şi cu puterile materiale economice întrecŭ departe causele române-grecescĭ din Braşovŭ şi din Budapesta.

Étă sentinţa Curiei regescĭ de care făcurămŭ menţiune:

Nr. 5702.
P. 1888. —

In numele Maiestăţii Sale, alŭ regelui.

Curia regiă ungarică:

Actorĭ Miron Romanul archiepiscopŭ şi metropolitŭ greco-orientalŭ românŭ, şi Ioanŭ Meţianŭ episcopŭ românŭ greco-orientalŭ din Aradŭ, şi credincioşii românĭ greco-orientalĭ din comuna Chinesŭ pentru comuna bisericéscă greco-orientală română ce are sĕ se înfiinţeze în Chines, representaţĭ de advocatulŭ Georgiu Sêrbu.

Acusaţii Germanŭ Angeliciu patriarchŭ greco-orientalŭ sêrbescŭ, Georgiu Brancoviciu episcopŭ greco-orientalŭ din Timişóra şi Nicolau Nicoliciu parochŭ greco-orientalŭ sêrbescŭ din Chinesŭ, precum şi credincioşii greco-orientalĭ sêrbĭ din Chinesŭ pentru comuna bisericéscă greco-orientală sêrbă ce are sĕ se înfiinţeze în Chinesŭ, representaţĭ de advocatulŭ Petru Iocoviciu,

în procesulŭ ordinarŭ pentru despărţirea bisericéscă şi pentru averea parochială şi scolară, ce s'a pusŭ în curgere înaintea tribunalului reg. din Budapesta ca înaintea judecătoriei delegate, şi totŭ acolo s'a deliberatŭ cu sentinţa din 17 Ianuariu 1888. Nr. 34.678 éră după apelaţiunea părţii acusatóre s'a revĕḑutŭ la tabla reg. judiciară din Budapesta cu sentinţa din datulŭ 10 Aprilie 1888 Nr. 10,611,

acum după apelaţiunea părţii acusătore din 11 Maiu 1888 Nr. 15,723, curia luândŭ acelŭ procesŭ la revisiune în şedinţa sa publică ce s'a ţinutŭ în 20 şi 21 Septemvre 1888, aduse următórea

Sentinţă:

I.

In privinţa edificiului bisericescŭ şi a fondului bisericescŭ, precum şi în privinţa aparamintelorŭ şi apartenintelorŭ bisericescĭ, mai departe în privinţa averii scolare şi a capitalului bisericescŭ ce este depusŭ la institutulŭ de creditŭ „Timişiana“, se schimbă sentinţele amêndurorŭ judeţelorŭ inferióre astfeliu, că

1. edificiulŭ bisericescŭ şi fundulŭ bisericescŭ de sub Numĕrulŭ topograficŭ 350. din protocolulŭ de carte funduară cu Nr. 306 alŭ comunei Chinesŭ, şi casa cu Nr. 559., cuprinsă în acelŭ protocolŭ sub Nr. top. 591. dimpreună cu aparamintele şi apartenintele bisericescĭ ce suntŭ enumĕrate în sentinţa judecătoriei prime în artea dispositivă sub II. 2—9. — şi esceptionândŭ numai cărţile bisericescĭ în limba slavă — se adjudecă acusatórei comune gr. or. române din Chinesŭ, ca parte eschivă din comuniune si proprietate a comunei aceleia direptŭ fondaţiune bisericéscă cu acelŭ adausŭ, că acusatórea comunŭ bisericéscă gr. or. română din Chinesŭ, pentru rescumpărarea acelorŭ obiecte, este datóre sĕ plătéscă acusatei comune bisericescĭ gr. or. sêrbe din Chinesŭ 4990 florinĭ 17 cruceri, —

5. casa şcolară dela Nr. 283. cu fundulŭ casei şi cu grădina, de sub Nr. top. 306. cuprinse în protocolulŭ Nr. 264. de carte funduară a comunei Chinesŭ, precum şi noulŭ edificiu de şcólă rădicatŭ pre acelŭ fundŭ, cu grajdulŭ, şoprulŭ, cocina şi fântâna (sentinţa judecătoriei prime, II. 12—17) se adjudecă acusatórei comune bisericescĭ gr. or. române ca parte eschisivă din comuniune şi proprietate dreptŭ fundaţiune şcolară, cu acelŭ adausŭ, că partea acusatóre este datóre, pentru rĕscumpărarea acelorŭ obiecte, sĕ plătéscă acusatei comune bisericescĭ sêrbescĭ gr. or. 2359 fl. 18 cr.; din contră

3. grădina suplinitóre şi fênaţulŭ de sub Nr. top. 821 şi 1726, cuprinse la cartea funduară în protocolulŭ aceleia cu Nr. 264. se dispune ca sĕ se împărţéscă în natură între comunile bisericescĭ litigante, astfelŭ ca $^2/_3$ sĕ se dea în proprietatea şi în posesiunea comunei bisericescĭ acusatóre române, ér $^1/_3$ acusatei comune bisericescĭ sêrbe, direptŭ fondaţiune şcolară, conformŭ procedurei de essecuţiune regulată în §§. 220. şi 221. articlulŭ de lege LX. din 1881.

4. Capitalulŭ bisericescŭ de 3441 fl. 57 cr. depusŭ la institutulŭ de creditŭ „Timişiană“ dinpreună cu interesele, compete în $^5/_6$ direptŭ proprietate comunei bisericescĭ române acusatóre (2867 fl. $80^5/_6$ cr.) éră comunei acusate $^1/_6$ (573 fl. $56^1/_6$ cr.)

II.

In privinţa celorŭ 3 sesiunĭ preoţescĭ, cuprinse în protocólele cu Nr. 538, 557 şi 558. din cartea funduală a comunei Chinesŭ, se aprŏbă sentinţa apelată dela tabula regiă judiciară, şi acestea sĕ se înpartă în natură între comunile bisericescĭ litigante, precum arată sentinţa judecătoriei primo în partea sa dispositivă sub III. punctele 19, 20, 21 şi IV. punctele 5, 6.

III.

Ce privesce loculŭ cimiterului vechiu şi loculŭ cimiterului nou, mai departe pretensiunile active ale bisericei după trasulŭ clopotelorŭ, scaune, banĭ împrumutaţĭ şi interesele restante după acei banĭ, precum şi în privinţa acţiunei de compensaţiune ce a ridicat'o partea acusată pentru usufructulŭ ce nu s'a prestatŭ dela averea şcolară, — rĕmâne neatinsă sentinţa forului alŭ doile, respective dispuseţiunile din sentinţa judecătoriei prime III. 22, 23, 24 şi IV. 8, 9 şi V. 3 precum şi celea de sub VII.

De asemenea rĕmânŭ neatinse acele dispuseţiunĭ din sentinţele judecătorielor inferiore, de după carĭ cărţile liturgice în limba clavă, tóte au sĕ se predea acusatei comunĭ bisericescĭ serbe, éră matriculele tóte au sĕ se pună sub îngrijirea preotului românŭ, reservându-se preotului sêrbŭ dreptulŭ a le întrebuinţa gratuitŭ (sentinţa judecătoriei prime IV. 7 şi V. 2.)

IV.

Suma de rescumpărare, judecată mai susŭ, sub I. 1. şi 2. în 4990 fl 17 cr. şi 2359 fl 18 cr. de totŭ 7349 fl. 35 cr. se îndatoresce comuna bisericéscă acusătóre română ca, în decursŭ de 3 anĭ, socotindu-se dela inmanuarea sentinţei de faţă, s'o plătéscă comunei bisericescĭ acusate serbe, în trei rate anualĭ egale, ameninţându-i-se cu esecuţiune. Éră până când nu va plăti deplinŭ acéstă sumă, comuna bisericéscă română este datóre sĕ sufere ca în biserică, cu privire la limba şi la ordinea serviţiului dumneḑeescŭ, sĕ rĕmână starea ce a fostŭ mai înainte de începerea acţiunei de despărţire.

Dér în privinţa nemobilielorŭ, se îndreptăţesce fiăcare dintre comunele bisericescĭ litigante, ca împărţirea faptică s'o pótă urge şi prin esecuţiune, în sensulŭ sentinţei de faţă, şi după decurgerea alorŭ 15 ḑile dela îmanuare, autorisându-se fie-care parte, ca dreptulŭ sĕu de proprietate la nemobile, ce i-s'a adjudecatŭ, sĕ-lŭ pótă incorpora la cartea funduală (însemnândŭ caracterulŭ naţionalităţei sale.) Cu o cale se enunciă prin acésta, că pentru esecutarea sumei de rescumpărare 7349 fl. 35 cr. adjudecate comunei bisericescĭ acusate serbe, totodată sĕ se incorporeze la cartea funduală şi sarcina pe nemobilele comunei bisericescĭ acusatóre române.

Éră cu suma capitalului, ce s'a depusŭ la institutulŭ de creditŭ „Timişiana“, fiăcare comună bisericéscă litigantă póte dispune numai decâtŭ, în proporţiunea de proprietate ce i-s'a adjudecatŭ mai susŭ sub I. 4. şi — precum de sine se înţelege — între marginile contractului ce-lŭ vorŭ fi avênd cu numitulŭ institutŭ de creditŭ.

V.

Cu privire la spesele curmate ale procesului şi la onorariele stabilite advocaţilorŭ, se aprŏbă sentinţele judecătorielorŭ inferiorĭ, éră onorariulŭ advocatului acusatorŭ pentru apelaţiunea ultimă se stabilesce în 60 fl. avêndŭ partida sa propriă sĕ-i solvéscă peste spesele de timbru. (Va urma).

Literatură.

Niţă Dragă, schiţă din vieţa unui muncitorŭ, de I. C. Panţu, a eşitŭ în broşură de 76 pagine octavŭ, cu preţulŭ de 20 cr.

Logofĕtulŭ Mateiu, novelă de acelaşŭ autorŭ, o broşură de 105 pagine octavŭ, cu preţulŭ de 40 cr.

Amêndouĕ novelele se află de vênḑare la librăria N. I. Ciurcu în Braşovŭ.

Congresulŭ de tuberculose.

Raportulŭ d-lui Dr. Z. Petrescu asupra lucrărilorŭ ântêiului congres pentru studiulŭ tuberculosei, ţinută la Parisŭ dela 25—31 Iulie 1888.

(Urmare.)

III. Modulŭ de transmitere a tuberculosei dela omŭ la omŭ.

1) Calea uterină; 2) Calea digestivă; 3) Calea respiratóre; 4) Calea oculară; 5) Calea cutaneă séu subcutaneă.

Tuberculosa se póte transmite dela omŭ la omŭ prin ereditate dela părinţĭ la copii, prin alăptare dela mumă séu dela doică, prin cohabitare, prin sputâ umedă séu uscată şi prin sărutatulŭ pe gură între persónele tuberculose cu cele sănĕtóse.

Cornil, profesorŭ de anatomiă patologică la facultatea de medicină din Parisŭ, a comunicatŭ congresului experienţele făcute sub direcţiunea sa de cătră doctorulŭ rusŭ Dobroklonsky.

Resultatele obţinute în urma acestorŭ experienţe infirmă părerea acreditatŭ până astăḑĭ în sciinţă şi susţinută cu atâtŭ talentŭ de profesorulŭ Debove, că mucósele arŭ constitui o barieră în contra introducerei baccilului tuberculosŭ în organismulŭ animalŭ şi că numai în urma unei fisurĭ séu unei exfoliaţiunĭ epiteliale s'ar puté introduce acestŭ baccilŭ în organismŭ. — Din experienţele lui Cornil şi Dobroklonsky resultă, din contră, că contagiunea şi infecţiunea tuberculosă se póte efectua chiar prin epiteliulŭ normalŭ alŭ viscerelorŭ şi alŭ canalelorŭ organice.

Acéstă descoperire este una din cele mai importante şi ne face a gândi seriosŭ la mĕsurile profilactice de luatŭ în contra contagiosităţii tuberculosei; căcĭ în aceste condiţiunĭ de contagiositate, convieţuirea cu unŭ tuberculosŭ devine din cele mai periculóse, şi prin urmare isolarea şi sequestrarea tuberculoşilorŭ se impune imperiosŭ orĭcărei administraţiunĭ sanitare séu chiar şi familiilorŭ.

Prin diferite raporturĭ ale cohabilitaţiunei, unŭ tuberculosŭ transmite necontęnitŭ germenulŭ bólei sale tuturorŭ acelora cu carĭ se pune în relaţiă.

Prin diferitele secreţiunĭ şi excreţiunĭ unŭ tuberculosŭ propagă continuu bóla sa celorŭ mai sănĕtoşĭ şi viguroşĭ vecinĭ ai sĕi. Prin expectoraţiunea sa mai cu sémă unŭ tuberculosŭ infectă pe toţĭ acei, carĭ îlŭ încunjóră. De aceea se impune în modŭ rigurosŭ desinfecţiunea sputei, chiar în căile respiratorii, prin inhalaţiunile de aerŭ încărcatŭ cu substanţe antiseptice séu microcicide.

(Va urma).

Rectificare. Numĕrulŭ trecutŭ, de Duminecă, 250, alŭ fóiei nóstre pórtă datulŭ greşitŭ de 15 (26) Noemvre în locŭ de **13 (25) Noemvre.**

Cursulŭ pieţei Braşovŭ

din 26 Noemvre st. n. 1888.

Bancnote românescĭ	Cump.	9.36	Vênd.	9.38
Argintŭ românescŭ .	„	9.30	„	9.35
Napoleon-d'orĭ . . .	„	9.63	„	9.66
Lire turcescĭ . . .	„	10.92	„	10.95
Imperialĭ	„	9.92	„	9.95
Galbinĭ	„	5.70	„	5.72
Scris. fonc. „Albina“ 6%	„	101.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	98.—	„	98.50
Ruble rusescĭ . . .	„	122.—	„	123.—
Discontulŭ		$6^1/_2$—8% pe anŭ.		

Cursulŭ la bursa de Viena

din 24 Noemvre st. n. 1888.

Renta de aurŭ 4%	101.05
Renta de hârtiă 5%	92.20
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare .	144.25
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) . .	98.20
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) . .	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) . .	117.—
Bonurĭ rurale ungare	104.50
Bonurĭ cu clasa de sortare	104.50
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timişŭ . . .	104.50
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.50
Bonurĭ rurale transilvane	104.—
Bonurĭ croato-slavone	104.50
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ	99.50
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	131.50
Losurile pentru regularea Tisei şi Seghedinului	124.75
Renta de hârtiă austriacă	81.85
Renta de argintŭ austriacă	82.75
Renta de aurŭ austriacă	109.80
Losurĭ din 1860	139.90
Acţiunile băncei austro-ungare . . .	877.—
Acţiunile băncei de creditŭ ungar. .	302.—
Acţiunile băncei de creditŭ austr. .	307.10
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.77
Napoleon-d'orĭ	$9.64^1/_2$
Mărcĭ 100 împ. germane	$59.77^1/_2$
Londra 10 Livres sterlinge	121.85

Editorŭ şi Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureşianu.

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei" à 5 cr. se potŭ cumpĕra în tutungeria **I. Gross,** în libräria **Nicolae Ciurcu** și **Al brecht & Zillich.**

No. 10,152—1888. 32M 3-2

PUBLICAȚIUNE.

Asupra arêndărei dreptului ce se compete comunei orășenescĭ Brașovŭ în încassarea banilorŭ de stătutŭ și competințelorŭ de têrgŭ, se va ținea spre acest scopŭ *Joi în 6 Decemvrie a. c.* o pertractare scripturistică de oferte. Acestŭ drept se arendéză pentru perioda din *1 Ianuarie până la 31 Decemvrie 1889.*

Spre acestŭ scopŭ se provócă toțĭ amatorii, ca până în *6 Decemvrie a. c. înainte de prânḑŭ 12 óre*, sĕ-șĭ aștérnă la oficiolatulŭ economicŭ orășenescŭ ofertele scripturistice și sigilate, cărora are sĕ se alăture 10% din arênda anuală oferată.

Deschiderea comisionară a ofertelorŭ se va ținé *la 3 óre după prânḑŭ a aceleiașĭ ḑi.*

Ofertulŭ trebue sĕ conțină dechiarațiunea, cum că oferentului 'i suntŭ cunoscute condițiunile de oferte și arêndă și că se supune lorŭ pe deplinŭ. Totŭ în ofertă are sĕ se amintéscă în cifre și litere suma de arêndă ce se oferă pe an.

Condițiunile de oferte și arênda se potŭ până în ḑiua pertractării de oferte examina la oficiolatulŭ orășenescŭ economicŭ în decursulŭ órelorŭ de oficiu.

Brașovŭ, 20 Noemvrie 1888.

Magistratulŭ orășenescŭ.

ad. Nr. 392—1888.
a. f. sc. gc.

Concursŭ.

Pentru ocuparea postului de alŭ II-lea învĕțătorŭ la școla gr. cat. din Leșiu se escrie prin acésta concursŭ cu terminulŭ de 16 Decemvrie 1888 st. n.

Emolumentele împreunate cu acestŭ postŭ suntŭ: 150 fl. v. a. de primitŭ în rate lunarĭ anticipative din fondulŭ scolasticŭ gr. cat. a Leșiului, apoi cuartirŭ liberŭ și lemne de focŭ trebuinciόse.

Concurenții vorŭ avé a documenta etatea lorŭ, serviciulŭ de până acum, cualificațiunea de învĕțătorŭ și din limba maghiară.

Suplicele se vorŭ înainta până la terminulŭ statoritŭ senatului scolasticŭ gr. cat. din Leșiu p. u. Oláh Sztgyörgy.

Dela inspectoratulŭ scolasticŭ districtualŭ gr. cat.

Năsĕudŭ, 17 Noemvre 1888.

Gregoriu Moisilŭ,
Vicarŭ foraneu.

191,3—2

Sosirea și plecarea trenurilorŭ și postelorŭ în Brașovŭ.

I. Plecarea trenurilorŭ:

1. Dela Brașovŭ la Pesta:

Trenulŭ de persóne Nr. 307: 7 óre 10 de minute séra.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 315: 4 óre 10 minute diminéța.

2. Dela Brașovŭ la Bucurescĭ:

Trenulŭ acceleratŭ Nr. 302: 5 óre 37 minute diminéța.
Trenulŭ mixtŭ Nr, 318: 1 óră 55 minute după améḑĭ.

II. Sosirea trenurilorŭ:

1. Dela Pesta la Brașovŭ:

Trenulŭ de persóne Nr. 308: 9 óre 46 minute înainte de améḑĭ.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 316: 9 óre 52 minute séra.

2. Dela Bucuresci la Brașovŭ:

Trenulŭ mixtŭ Nr. 317: 2 óre 32 minute după améḑĭ.
Trenulŭ acceleratŭ Nr. 301: 10 óre 12 minute séra.

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașovŭ